

Radikalu lumpaðir í felluna

Politiskur býttleiki at fella stjórnina

Krag og vísa frá sær jafnaðarluttøku í nýggju stjórnini sigur radikala valevnið í Hillerød-valdøminum, Jan Østergaard Bertelsen.

Der er al mulig grund til at lykønske de Konservative med valgresultatet. Først en fremgang på 3 mandater og nu oven i købet en »konservativ« stats-minister.

For en radikal er det en besynderlig oplevelse nu at finde sig i selskab med den bornerte borgerlighed — til det sidste troede man ikke rigtigt på det med VKR-regeringen. Nu bag efter kan man godt se, at Baunsgaard med vanlig dygtighed har sørget for, at alle andre muligheder var udelukkede. Det er for mig ubegribeligt, at man tolker en nettofremgang for Venstre og Konservative på 2 mandater og en fremgang for de Radikale på 14 mandater som pegende mod en VKR-regering.

Det radikale Venstre har altid været et »uldent« parti i den forstand, at vælgerne aldrig har fået ren besked om, hvilken regering partiet ville anbefale efter valget. De fleste vil vist erkende, at dette ikke er noget urimeligt standpunkt — og havde man også fulgt det denne gang, så havde der sikkert været andre reelle regeringsmuligheder end VKR-regeringen.

Vi har altid opfattet Det radikale Venstre som et centrums parti og fremholdt det politiske samarbejde som et mål, der i sig selv var efterstræbelseværdigt. Det har givet anledning til mange pudsige situationer — f. eks. boligforliget — hvor partiet har været så forhippet på at få »bred« tilslutning, at man ganske har glemt at formulere radikal politik.

Uanset hvor fornuftig det i givne situationer kan være med bred deltagelse i politiske forlig så kan et politisk parti nu ikke leve af at være midtsamlende. For mange radikale tilidsmænd har disse flokler heller ikke haft den store betydning — mange af os har altid haft den opfattelse af det radikale parti, at hvis man endelig skulle foretage en opdeling af de politiske partier efter højre/venstre skalaen, så hørte Det radikale Venstre hjemme til venstre for midten i det politiske spektrum snarere end på midten og i hvert fald ikke til højre. Som et borgerligt parti har vi aldrig opfattet Det radikale Venstre, men ikke desto mindre er det lykkedes for den radikale folke-tingsgruppe at opbygge et pænt borgerligt billede af os. Tak for det!

Det radikale Venstre har aldrig anerkendt socialisme eller liberalisme som gyldige løsninger på det moderne samfunds udfordringer — men har vedkendt sig at man i et dynamisk samfund nødvendigvis må styre fællesinstitutionerne.

En udbygning af samfunds- magten efter nødvendighedens lov har været anset som et middel til beskyttelse af de små i samfundet og i helhedens interesse. En politik der tager sigte på helheden kan ikke undgå at træde de besiddende over tærne.

SAMARBEJDET mellem Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti satte spild mellem de Radikale og Socialdemokratiet — nok ikke så meget af politiske årsager som af misundelse. Det var ikke morsomt for Det radikale Venstre at være vidne til, at SF indtog den plads man næsten regnede med var en grundlovssikret rettighed for Det radikale Venstre.

Hånden på hjertet, så har der jo ikke været meget socialisme i de sidste 14 måneders politik. Det »socialistiske« flertal er ikke blevet dømt på sine gerninger, men på de psykologiske virkninger — på samme måde vil det gå med VKR-flertallet, der psykologisk er en udfordring til fagbevægelsen.

Der er meget rigtigt i, at det er usundt, hvis et bestemt parti rent faktisk får monopol på regeringsmagten eller opfatter sig selv som den eneste regeringsmulighed, men den ændrer dog ikke ved det faktum, at det også i den aktuelle økonomiske situation er uklogt ikke at inddrage Socialdemokratiet i de politiske beslutninger.

Man må se i øjnene, at de økonomiske problemer ikke kan løses uden indkomstpoltiske indgreb, og regeringens forslag om indeffrysning af en dyrtidsportion var uangribeligt. Det var hamrende forkert at Det radikale Venstre, at medvirke til at vælge regeringen på det givne grundlag.

Jeg kan ikke befri mig for den opfattelse, at også Det radikale Venstre i de sidste 14 måneder har handlet mod bedre vidende. At Venstre og Konservative har gjort det, var hvad man kunne vente.

Al den snak om erhvervsfjendtlig regering er jo noget gas. Et citat fra »Finanstiden« d. 26. januar 1968 tjener til at illustrere dette:

»Det er klart, at de allersens- te år — og vel især 1967 — har været vanskelige for dele af erhvervslivet. Navnlig de eksporterende og importkonkurrerende erhvervsprofiterende er efter alt at dømme faldet i de senere år og i hvert fald siden højkonjunktens begyndelse i 1958.

Dette vil imidlertid ikke sige, at det er blevet »dårlige tider« for erhvervslivet — derimod måske nok, at tiderne er blevet vanskeligere. En sådan udvikling må betragtes som ganske naturlig, og at den også har ført til, at virksomheder har måttet lukke eller indskrænke, kan ikke på nogen måde tages som indicium for, at vi befinder os i en økonomisk krisesituation. Nedbrydelsen af han-

delsskrankerne og den stigende internationale konkurrence må naturligt føre til skærpede vilkår for erhvervslivet og må selsagt føre til, at mindre rentable virksomheder eller i det hele mindre godt ledede virksomheder kommer i alvorlige vanskeligheder, det ville i den givne situation være udtryk for en højst beklagelig erhvervs- politisk konservatisme, om man ikke under disse forhold erkendte, at den resulterende sanering i erhvervslivet på lidt længere sigt vil have gunstige virkninger.

UDEN AT MAN KAN parallelskyde situationen i 1963 til i dag, så bliver det dog nogenlunde de samme midler, der skal tages i anvendelse. Der er den afgørende forskel, at hvor man i 1964 kunne tillade en vældig aktivitetstigning, så må vi nu frygte, at en for stor vækst i produktion og beskæftigelse vil øge underskuddet på betalingsbalancen løbende poster. Uanset alle de dyre ord, må man erkende, at hensynet til vor udenrigsøkonomi sætter meget snævre grænser for, hvor ekspansiv en politik, der kan føres.

Hvis man ikke gør noget effektivt så er der i 1968 lagt op til en ny omkostningsekspllosion. Men den almindelige økonomiske politik nytter ikke meget her. Skattestigninger og renteforhøjelser kan ikke reducere omkostningsforøgelsen, med mindre man derigennem søger at skabe øget arbejdsløshed!

Alle partier har sagt, at de ikke ønsker at anvende arbejdsløsheden som virkemiddel i den økonomiske politik — men de barske realiteter er sådanne, at en VKR-regering indirekte kan komme til det.

Vil man undgå dette, kommer man ikke uden om, at gribe direkte ind i løn- og indkomstudviklingen — med eller uden arbejdsmarkedssamorganisati-

onernes tilslutning. De Konservative har jo gang på gang afvist at føre indkomstpoltik, og kan den nye regering ikke gennemføre det, den gamle faldt på, så er jeg bange for at vi vil opleve en forobling af arbejds- løsheden inden længe. Selv ikke en VKR-regering kan sætte sig ud over de økonomiske love.

Derfor var det en politisk dumhed af rang, at man veltede regeringen Krag på det aktuelle grundlag. Og det var en politisk dumhed, at man under valgkampen afviste socialdemokratisk regeringsdeltagelse.

Der er ikke noget at sige til, at Krag forstærker VKR's vanskeligheder ved at opstille ultimative krav for socialdemokratisk regeringsdeltagelse — de andre partier har selv været ude om det, og Krag kender jo den økonomiske situation.

Det værste er, at Baunsgaard sikkert også er klar over de alternativer den økonomiske situation byder, men de Konservative har jo næsten genialt fået lokket de Radikale i fælden.

Men Baunsgaard og Co. har selv været ude om vanskelighederne og de ønskes god formøjelse i det nye selskab. Vi glæder os til at opleve den progressive, dynamiske helhedsbestemte politik som den ny regering vil føre på det økonomiske område, på jordlovsområdet, på det uddannelsesmæssige område og på det kulturelle. For slet ikke at nævne udenrigspolitikken.

Vi glæder os til de »norske« tilstande, og man skal ikke vente, at Det radikale Venstre nu splittes i et radikalt Højre og et radikalt Venstre. Vi er langmodige mennesker og vil naturligvis give det ny flertal fair play. Men vi er nogle stykker, der vil følge VKR-regeringen politik med vågne øjne og det radikale program i hænderne, og så kan vi tales ved på landsmødet i 1969.

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla- koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

FØROYA

BANKI

banki FØROYA

ARBIDSTÍÐ
STOYFÍGÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR

KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

Telefon: 5149 - 5265
Telegr.: Kjalbro, Klakksvík
Telax 20

PI. J. F. KJØLBRO

SVARTIPER

FRANTS RESTORFF

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vørur, hús, innbúg, akfør o. a.

Føroyingar elga at tryggja í landsins egnu trygging.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

PINT PRODUKT

Lýsid í Sosialinum